

Riksomfattande åtgärdshelhet: Kreativt kunnande

Riktlinje för verksamheten: 4: Utbildning, yrkeskompetens och livslångt lärande

Särskilt mål: 9.2. Förbättra utbudet och kvaliteten hos utbildningen i tillväxt- och omstrukturerade branscher

Förvaltningsområde(n) och kontaktperson(er): UKM:s Kultur, konst, idrott; Kirsi Kaunisharju, Heidi Sulander, Anne Mattero, Minna Karvonen/Leena Aaltonen, Kimmo Aulake, Esa Pirnes

1) Anslutning till det nationella genomförandeprogrammet i Europa 2020-strategin, andra nationella strategier och regional utveckling samt landspecifika rekommendationer för Finland.

För att utveckla företagsstrukturer och skapa nya styrkor genomförs åtgärdsprogrammet för skapande av immateriellt värde, som gäller immateriella rättigheter, kreativ ekonomi och formgivning. Ny tillväxt söks genom att öppna offentligt finansierade informationslager för hela samhället.

I regeringsprogrammet konstateras att det finländska arbetets konkurrenskraft bygger på kunskap och kreativitet. Den finländska näringsstrukturen görs mer mångsidig och stärks genom utveckling av nya tillväxtbranscher, såsom kreativa branscher. Förutom utveckling av traditionella ekonomiska styrkor, såsom råvaruproduktion och basindustri, skapas nya tillväxtbranscher inom industrin, tjänster och den kreativa sektorn.

Statsrådets principbeslut om utvecklingsprogrammet för immateriellt värdeskapande 2014–2020 som utarbetats av arbets- och näringsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet samlar centrala politiska åtgärder som ingår i strategin för immateriella rättigheter, affärsverksamheten och främjandet av företagsamhet inom kreativa branscher samt det nationella formgivningsprogrammet. Andra nationella strategier och riktlinjer gällande kreativt kunnande är bl.a. det nationella formgivningsprogrammet Formge Finland, Strategi för utveckling av arbetslivet fram till 2020, Audiovisuell kultur i den digitala miljön – politiska riktlinjer (2012) samt riktlinjer som gäller intelligenta strategier och utkomst för anställda inom kreativt arbete.

2) Mervärde till nationell verksamhet och regional verksamhet i samband med strukturfondsprogram. (Gränsyta för EU-finansiering och nationell finansiering)

Kreativt kunnande är närvarande i hela samhället. Kreativa lösningar skapas i tillväxt- och omstruktureringsbranscher genom kreativa människors och företags verksamhet, med hjälp av samverkan, samarbetsformer och branschgränstytor mellan företag och organisationer. Konst, kultur och kulturarv samt omfattande informationslager utgör en grund för skapande av kreativa produkter och tjänster. År 2012 fanns det i Finland över 22 000 verksamhetsställen för företag inom kulturbranschen. Andelen anställda inom företag inom kulturbranschen (9,2 %) är nära byggnadsbranschens andel (9,8 %) och är betydligt större än för någon enskild industribransch. Den ekonomiska betydelsen av immateriellt värdeskapande kan granskas utifrån utnyttjandet av immateriella rättigheter, speciellt patent, varumärken, designskydd och upphovsrätt. Enligt en uppskattning utgiven år 2012 av EU:s varumärkesmyndighet och patentverk producerade industri- och upphovsrättsbranscherna 39 % av EU:s bruttonationalprodukter och 26 % av sysselsättningen, då Finlands motsvarande siffror var 38 % och 30 %.

Globala megatrender, såsom digitalisering, upplevelser, ansvar och hållbar utveckling erbjuder möjligheter för att utnyttja kreativt kunnande och för olika former av immateriella rättigheter ur tillväxt- och omstruktureringsbranschernas synvinkel. Kreativt kunnande samt metoder inom konst, kultur och idrott kan användas bättre till exempel i arbetslivet inom utveckling, ledning och innovationsverksamhet. Tjänster och verksamhetsmodeller som utnyttjar informations- och kommunikationsteknologi och digitalt innehåll kan användas för att stöda innovationsverksamhet, livslångt lärande och arbetstillfredsställelse. Företag och aktörer inom den kreativa sektorn är oftast små. De har sämre förmåga att skapa och utvidga nätverk för att utveckla produkter och tjänster samt skaffa nya kunder. För att kunna utnyttja nya möjligheter i snabbt föränderliga inhemska och internationella verksamhetsmiljöer krävs att kunnandet och kompetensen hos aktörer stärks och ett relevant utbildningsutbud förbättras genom samarbete med och utgående från behoven i andra tillväxt- och omstruktureringsbranscher.

Statsrådets principbeslut om utvecklingsprogrammet för immateriellt värdeskapande 2014–2020 drar upp riktlinjer för riksomfattande åtgärder inom kreativt kunnande. Riksomfattande utvecklingsåtgärder inom den kreativa ekonomin skapar verksamhetsbaser och -modeller som underlättar den regionala verksamheten

och nätverksbyggande mellan regionala aktörer. Den riksomfattande verksamheten skapar regionövergripande nätverk vars mål är ny, internationell affärsverksamhet. Företag och aktörer inom den kreativa ekonomin kan vara belägna regionalt åtskilda från varandra. För att skapa ny affärsverksamhet behövs då stöd från en riksomfattande, regionövergripande utvecklingsverksamhet. Utveckling av kreativ ekonomi och utnyttjande av kreativt kunnande förutsätter ett tvärsektorielt samarbete speciellt på riksnivå, då största delen av de centrala aktörerna inom olika förvaltningsområden är nationella.

3) Beskrivning av konkret innehåll samt eftersträvansvärda ändringar och resultat för verksamheten. Anslutning till andra riksomfattande åtgärdshelheter.

Användning av kreativt kunnande integreras i diverse tillväxt- och omstruktureringsbranscher, läroanstalter och den offentliga sektorn, vilket medför bättre utkomstmöjligheter genom eget arbete inom kreativa branscher. Experter och lärares kunnande inom kreativa branscher svarar på arbetslivets behov och internationaliseringsbehov, vilket förbättrar kvaliteten och relevansen på utbildning. Ny affärsverksamhet skapas inom konst, vetenskap, teknologi och diverse immateriell värdeskapandeproduktion, mellan aktörer inom kreativa branscher och genom samarbete med andra tillväxt- och omstruktureringsbranscher. Kreativt kunnande tillämpas på nya sätt inom arbetslivets utveckling, ledning och innovationsverksamhet i olika branscher. Rådgivnings- och stödsystem fungerar inom kreativ ekonomi och kunnande, vilket stärker kunnandet och yrkesskickligheten inom branschen.

Konkreta åtgärder

- **Branschövergripande kunskapsprogram.** Utveckling av ny kreativ ekonomi och immateriellt värdeskapande stöds genom branschövergripande rådgivning, mentorskap, utbildning och kunskapsprogram för tillväxt- och omstruktureringsbranscher. Inom dessa kombineras entreprenörskap inom kreativa branscher, kultur- och idrottsturism och kunnande inom andra branscher med syfte att höja kunnande och yrkesskicklighet till en internationell nivå.
- **Förbättring av lämpligt utbildningsutbud för att utveckla nya produkter och tjänster.** Lämpligt utbildningsutbud i samband med kreativt kunnande förbättras tillsammans med branschövergripande kunnande för att kommersialisera idéer, utveckla nya produkter och tjänster, för "branding" och för att utnyttja nya distributionskanaler och värdekedjor inom tillväxt- och omstruktureringsbranscher samt deras kunskaps- och innovationsnätverk.
- **Kompetens hos experter och lärare.** Kompetens inom affärsverksamhet, ledning, marknadsföring och internationalisering utvecklas för experter och lärare inom kreativa branscher för att stärka affärsverksamheten och förbättra utbildningsutbudets relevans inom branschen.
- **Kreativt kunnande i arbetslivet.** Främjandet av arbetskraftens innovationsförmåga, kreativitet, entreprenörskap och arbetsförmåga stärks inom tillväxt- och omstruktureringsbranscher. Ledningen samt de anställdas innovations- och arbetsförmåga stöds och främjas genom metoder och medel inom kreativt kunnande, konst, kultur och motion.
- **Kommunikation och framställning av information.** Riksomfattande verksamhet (samling, spridning och förankring av god praxis), kommunikation och framställning av information stöds inom kreativ ekonomi och immateriellt värdeskapande.

4) Det riksomfattande temats samordningsmekanismer, förvaltningsmodell och samarbete mellan förvaltningsområden för tvärsektorieella åtgärdshelheter.

NTM-centralen i Tavastland fungerar som medlande organ. UKM tillsätter en styrgrupp för strategisk styrning och uppföljning av åtgärdshelheten och fungerar som ordförande för styrgruppen. Projekt stöds genom samordning av genomförandet, skapande och uppehåll av nätverk, forsknings- och utvecklingsverksamhet, förvaltning samt utvärdering och spridning av resultat. Finansierande NTM-central stöder projekt speciellt genom samordning av genomförandet och genom administrativ ledning. Angående innehållsmässig vägledning stöds den finansierande NTM-centralens arbete av en styrgrupp och experter vid undervisnings- och kulturministeriet.

5) Verksamhetens:

• tidtabell	2014–2020
• huvudsakliga organisationer	UKM, NTM-centralen i Tavastland
• antal årsverken per organisation för myndigheter som finansieras med programstöd och som omfattas av statsbudgeten	
• kostnads kalkyl (offentlig finansiering totalt €)	11,234 milj. €